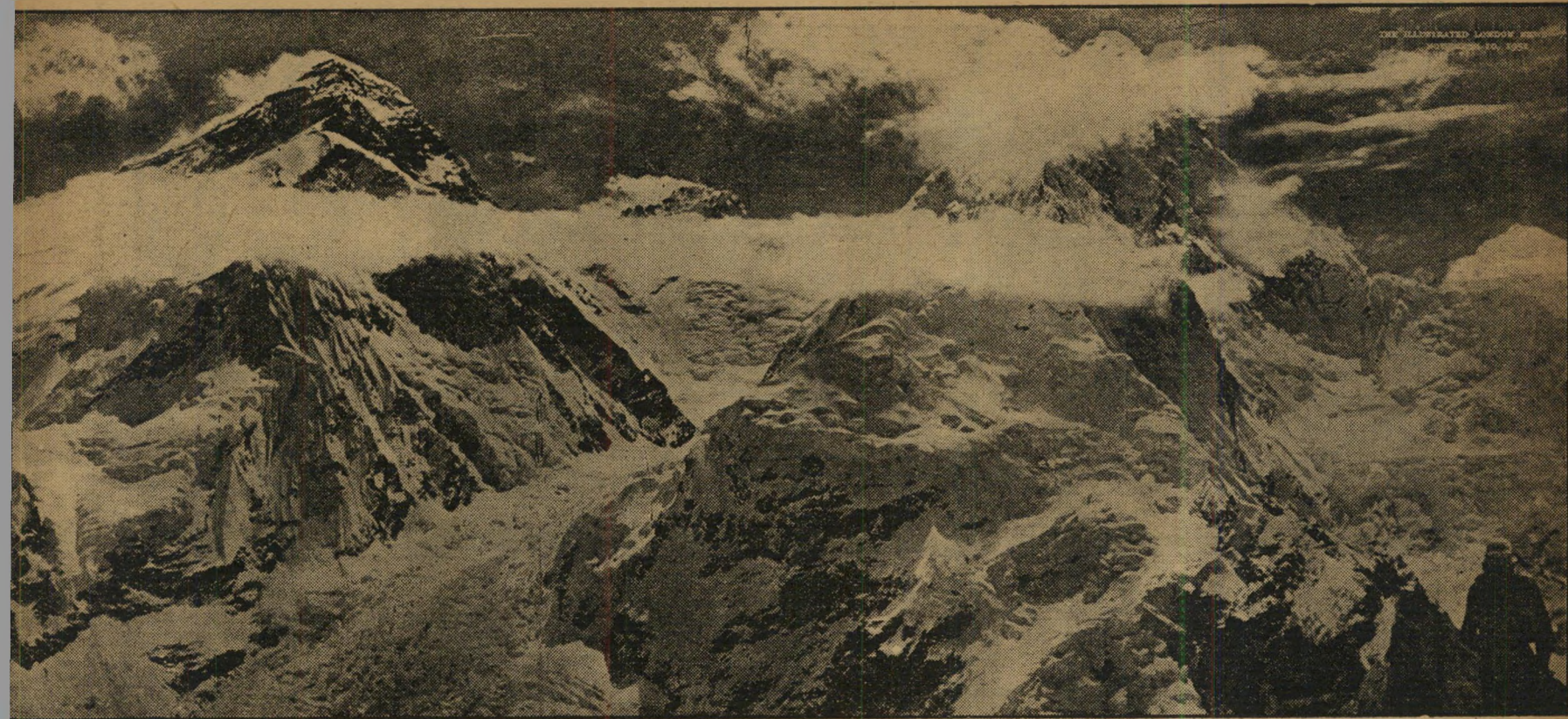

THE ILLUSTRATED LONDON NEWS
1900

האברסט (במרכז) כפי שהוא נראה מגובה של קרוב ל-7000 מטר. משמאל: הפיסנה הצפונית, האברסט השפעה מזיקה, בחילה, סחרחורת, כאב ראש, חוסר נשימה.

ניפאל אל ראש ההר

הומן: אחרי חצות, ערב הכה. המלכה אליזבת השנייה. המקום: חדר השינה של המלכה הצעירה בארמון באקינגהם, לונדון. אליזבת החליפה כוח לקראת היום הקשה שצפה לה. המלכה הצעירה היתה זקוקה למנוחה. אולם יד נגעה בכתפה, העירה אותה. "הוד מלכותי", לחש קול, "האברסט נכבש!"

כפי שניבאו העתונים, היתה המלכה הראשונה שידעה את דבר הבשורה הגדולה: מניפאל הרחוקה בא מברק קצר. אדמונד הילי, כהן מניו-זילנד והגמר סנסינג, איש הרים מניפאל, היו הראשונים אשר הצליחו לעמוד על הפסגה הגבוהה ביותר בעולם (8845 מטר) ולהניף עליה את נס המלכה. כשמשינו עבריו מתנוססים דגלי האו"ם וארץ ניפאל.

באותו זמן, באחת מככרות העיר קרייסט צ'ריץ, ניו-זילנד, מעל מגבירי קול, נשמע קולו של סגן ראש ממשלת הדומיניון. לה מוניק החוגגים את ההכתרה מסר את תוכן המברק ששמעה המלכה. לרגע ירדה תדהמה על האלפים החוגגים, אולם מיד לאחר מכן רעדו שמשות החלונות מעוצמת התרועה. היה זה יום גדול לקיסרות הבריטית המידולת והולכת. מבחינות רבות היה זה יום גדול גם לכל האדם.

לאלוהי החרים. הטיפוס בהרים הוא אמצעי ביטוי. הוא מעשה חיובי מאחר שהוא מפתח אנשים, גבורים וקדושים.

כך הגדיר את הספורט לוסיאן דביאס, יושב ראש ועדת ההימאליה של הפרוציה הצרפתית של המטפסים בהרים. הסביר מוריס הרצוג, איש הראשון אשר הצליח להגיע לראשו של הר שגובהו למעלה משמונה ק"מ "אנו (ילידי איזורי ההרים) לא התלהבנו בילדותנו מטיפורי זמיון או מקרבות, המל" היבום את הנוער. לגבינו היו ההרים שדה פעולה טבעי אשר בו שחקנו על סף החיים והמות, ובו מצאנו את החרות אשר בקשנו אותה ואשר היתה נחוזה לנו כמו לחם חוקנו. ההרים שפעו עלינו את יופים, ואנו הערצנו אותם כמו לידים קטנים ועבדנו להם כמו שאיש דת עובד את אלוהיו."

דברים אלה, מפי האנשים אשר העפילו ועלו אל הפסגות הגבוהות, עוליים, אולי, להסביר לאיש הפשוט והספקן של המישור והגבעה מדוע מסכנים המטפסים את חייהם, מקדישים אותם לאלוהי ההרים. כי מי שאינו מטפס בפורעל — קשה עליו להבין מה טעם בספורט מסוכן זה.

תנועות איכותיות וליאות. הטיפוס

* על שם סר ג'ורג' אברסט (1790—1866) שהיה ראש מחלקת המדידות של הודו בעת שנמדד גובהו של ההר.
** זמן ניו-זילנד הוא כחצי יממה לפני שעון אירופה.
*** אנאפורנה בניפאל, בשנת 1950.

בהרים הוא ספורט חדש ביתס. רק באמצע המאה ה-19 נוסד המועדון האלפיני האנגלי הראשון שאילו הצטרפו כל אלה אשר עד אותו זמן ניסו, בעזרת מטפסים מנוסים בני טירול, להגיע אל ראשי ההרים הגבוהים באלפים, פסגות שעליהן טרם דרכה, אותה תקופה, רגל אדם.

אמנם, עוד בשנת 1786 הצליחו שני צרפתים, ז'ק באלמה ומישל פאקאר לעלות לראש המון בלאן, ההר הגבוה ביותר באי-רופה. אולם הם עשו זאת לא מתוך השאיפה להרפתקנות, אלא בזומתו של איש-מדע שרצה לערוך חקירות מסוימות מראש

"הנמר" טנסינג
נצחון...

ההר. כיבוש המון בלאן הלהיב את דמיונם של רבים, אשר הפכה תוך שנים ספורות, את הפסגה לנוצו שבסוגי הספורט.

במשך המאה ה-19 נכבשו, אחת אחת, כל הפסגות המסוכנות באלפים. לא היתה זו מלאכה קלה. ההרים הסלעיים ומכוסים השלג דרשו קרבנות דם. הגבהים, במקום שהאוויר קלוש ולחצו נמוך, משפיעים לרעה על ה"אדם: תנועות גופו נעשות איטיות וליאות; כל מטר שהוא מעפיל עולה לו בקשיים וביסורים. המאמץ משפיע על מצב רוחו; האיש נעשה עצבני, נוח להתרגנות. גם כה המחשבה והשיפוט שלו נפגע. במצב כזה לא תמיד מסוגל המטפס לנקוט בכל אמצעי הזהירות הדרושים והוא עלול להיפגע בנקל בתקלות כמו מפלי שלג או התמוטטות של צוקי סלע.

גן העדן למטפסים. אולם כל התקלות, כל הקשיים, כל האסונות לא מנעו מאת

* למעלה מארבעה ק"מ.

המטפסים בהרים מחזור על נסיונות ומאמצי קודמיהם ומביקוש כיבושים חדשים. לאחר סיום — ועל ידי כך ניתנה אפשרות לחובבי הספורט כיום לעלות בקלות יחסית אל כל הפסגות באירופה, מאחר שהדרכים הפתוחות אל ראשי ההרים כבר ידועות — ביקשו הנועזים שבין המטפסים מרחבים חדשים. הם מצאו אותם במקומות שונים על פני כדור הארץ המוחספס: בבלבה של אפריקה, מקום בו נכבש הקלימנג'רו, בדרום אמריקה, שבה הגיעו אל ראשי פסגות האנדים, הרי הרוקי בצפון אמריקה, הרי הקוקו באסיה. כל הפסגות הללו נכבשו במצעים מתוכי ננים היטב, על ידי אנשים אמיצים אשר עברו אמן ממושך של שנים כדי להכשיר את גופם לאחד המאמצים הגדולים ביותר הידועים לאדם. אבל גן העדן של המטפס, אליו הוא שואף להגיע במקדם או במאוחר, הם הרי ההימאליה, על גבול הודו וטיבט. זוהי שרשרת הרים לבנים שאורכה 2500 קילומטר ורחבה בין 160 ל-100 קילומטר ואשר במרכזה מתנוסס ההר הגבוה ביותר בעולם: האברסט.

סבל, אברים קפואים. הקשיים שנתקלו בהם המטפסים בהימאליה, היו גדולים לאין ערוך מאלה אשר ידעו באלפים. לצורך בדיקת הדרך לאנאפורנה, למשל, היו מוריס הרצוג וחבריו נאלצים לטפס על הרים סמוכים, שכל אחד מהם היה בהרבה גבוה מן המון בלאן. כבר בסיורים אלה חשו המטפסים בהשפעה המזיקה של אויר ההרים הקלוש.

פרט לזה, מוג האויר במרומי ההרים, מקום בו הרוחות נושבות אנה ואנה בתוך העמקים והערוצים, היה קשה במרבית ימות השנה ומאד לא יציבי. תכנון ההעפלה להר ההימאליה היה תמיד ענין קשה ביותר ומסוכן.

אבל ככל שרבו הקשיים, גדל התאבון. כל משלחת אשר באה לכבוש פסגה בהרי ההימאליה נאלצה לעשות את דרכה מהודו לגבול ניפאל ברכבת, אחר להעמיס את כל הציוד על גבי פודות ולהמשיך ברגל עד גלגלי ההרים. כאן היו חייבים לכוון היטב את השעה, לתכנן את שלבי ההעפלה בין שתי עונות גשמים סמוכות זו לזו. להילכד על צלע ההר בעת הסופות, פירוש הדבר לעתים קרובות — כמו שאירע למשלחת הרצוג באנאפורנה — סבל, אבדן אברים קפואים.

הטיפוס לראש ההר היה נעשה שלבים שלבים. מחנות (חמשה-ששה במספר) היו מוקמים במקומות שונים על צלע הפיסגה. ככל שהמחנה היה גבוה יותר, הכיל פחות אנשים, פחות אהלים. מן המחנה האחרון,

הרצוג וחברו לאשנאל איבדו את אצבעות רגליהם וידיהם כאשר, בעת הירידה מראש ההר נתקעו לתוך סופה איבדו את כסיותיהם. השוייצי טילמן אבד, בעת אחת מנסיונות הטיפוס לראש האברסט, את אצבעות רגליו.

מכשירי החמצן של המי
בנסיון העלישי

והגבוה ביותר, כמה מאות מטר הפסגה, היו מעפילים המטפסים, בוצות של שנים, אל הפסגה.

הדרך מדרום. האברסט הח את שימת לב המטפסים בשנת 1850 או היה קשה, מטעמים מדיניים, אישורן של ממשלות טיבט וניפאל משלחות בקנה מידה רציני על המדינות. אולם באותה שנה נציג בריטי ראשון להגיע אל ראש נעשו 11 נסיונות בריטיים ושנים אולם שום משלחת לא הצליחה פיסגה. ורבים מן האנשים אשר ניסו לא שבו עוד.

תצפיות, יבשתיות ואחיריות, ה הדרך הגוהה ביותר להגיע אל ה מצלעו הצפוני של ההר, הפונה לע זאת היתה ההשערה המקובלת. היתה זאת יותר מהשערה, כיוון היה קשה לקבוע מהי, באמת, הדו יותר והבטוחה יותר, ואם בכלל ק שבה יכול אדם להגיע לפסגה.

המאורעות הפוליטיים בטיבט א הבריטים, שהחליטו לשוב ולנסו אל ראש האברסט, לנקוט בדרך עד היום לבלתי מעשית. בשנה שעון משלחת סיור קטנה בהנהגתו של א סון לבדוק את צלעו הצפונית